

EGYSÉGES EURÓ FIZETÉSI ÖVEZET A LEGGYAKORIBB FÉLREÉRTÉSEK ÉS A HELYES VÁLASZOK

Bevezető

- Az Egységes Euró Fizetési Övezet (Single Euro Payments Area, rövidített nevén: SEPA) egy olyan, 32 országot felölelő földrajzi térség, ahol az állampolgárok, a vállalatok és a gazdaság más szereplői tartózkodási helytől és országhatártól függetlenül azonos jogok és kötelezettségek mellett tudják lebonyolítani mind a belföldi, mind a külföldi euróalapú fizetési műveleteiket. Az egyes országok egyedi szabályozásának helyébe egységes SEPA fizetési módok lépnek. A SEPA bevezetése az európai pénzforgalom történetének eddigi legnagyobb szabású kezdeményezése. A SEPA tagjai a 27 EU tagország, valamint Izland, Liechtenstein, Monaco, Norvégia és Svájc.
- A közvéleményben zajló vitákat figyelve, az Európai Fizetési Tanács (EPC)¹ a SEPA-kezdeményezéssel kapcsolatban számos tévedéssel, félreértéssel találkozott. Ez a kiadvány a félreértéseket szeretné eloszlatni.

Félreértés

„A SEPA fizetési módokat csak a határon átmenő pénzforgalomban alkalmazzák”.

Válasz ● ● ●

A SEPA célja az egységes európai pénzforgalmi piac megteremtése. Az Egységes Euró Fizetési Övezeten belül minden eurófizetés belföldinek minősül. A SEPA-ban az ügyfelek ugyanolyan egyszerűen fizethetnek, ahogy ezt jelenleg saját országukban is teszik: megszűnik minden különbségtétel a SEPA tagországokon belüli és azok közötti (határon átmenő) eurófizetési műveletek között. A kitűzött célnak megfelelően a SEPA fizetési instrumentumok folyamatosan felváltják a jelenlegi országonként különböző fizetési módokat.

Félreértés

„Az EU pénzforgalmi irányelv a SEPA irányelv”.

Válasz ● ● ●

Az EU pénzforgalmi irányelv széles hatókörénél fogva a pénzügyi szolgáltatások terén az eddigi legjelentősebb és legátfogóbb EU-szintű pénzforgalmi szabályozás. Az irányelv egységesíti a tájékoztatási követelményeket, valamint a pénzforgalmi szolgáltatók, illetve az ügyfelek jogait és kötelezettségeit. A pénzforgalmi irányelv nemcsak SEPA-fizetésekre alkalmazandó, hanem 2009. november 1-től az EU 27 tagállamán belül általános jelleggel valamennyi EU-tagország hivatalos pénznemében történő fizetésre is érvényes. A pénzforgalmi irányelv nem rendelkezik sem a SEPA fizetési módok bevezetéséről, sem a meglévő nemzeti eurófizetési módok SEPA fizetési módokkal történő kiváltásáról.

Félreértés

„A SEPA beszedés (közvetlen terhelés) bonyolult”.

Válasz ● ● ●

A SEPA beszedési eljárás nem bonyolult. Az alapkoncepció – mint minden más közvetlen beszedési rendszer – a következő elven alapul: „Pénzt hívok le valakitől annak előzetes jóváhagyása alapján, és az összeget számlámon jóváírják.” A SEPA beszedés nem újdonság, hanem más, beszedéses konstrukciók bevált elvein alapul. A SEPA beszedés kényelmes, biztonságos és könnyen kezelhető fizetési mód mind a beszedő, mind a kötelezett számára.

¹Az Európai Fizetési Tanács az európai banki közösség fizetési műveletekkel kapcsolatos koordinációs és döntéshozó fóruma. További információ: www.europeanpaymentscouncil.eu.

Félreértés

Válasz

„A SEPA beszedési megbízásra vonatkozó felhatalmazás bonyolult.”

Nem bonyolult. A SEPA beszedésre szóló felhatalmazást a fizető fél – az árut, vagy szolgáltatást megvásárló – ügyfél állítja ki, felhatalmazva a beszedő kereskedő vagy szolgáltató céget, hogy az ellenértéket SEPA közvetlen terheléssel beszedje. A beszedési felhatalmazás tartalmazza a fizető fél bankja részére szóló felhatalmazást is a beszedés kifizetésére. A felhatalmazás kitöltésével és aláírásával az ügyfél gyakorlatilag ugyanazokat az adatokat adja meg, amelyeket a korábbi rendszerben is megadott. Minden ellenkező híreszteléssel szemben a SEPA-felhatalmazás valójában egyszerű és könnyen kezelhető mind a beszedő, mind a kötelezett számára.²

Félreértés

Válasz

„A SEPA fizetési módok a pénzforgalmi szabályok legkisebb közös nevezőjét testesítik meg”.

Az EPC által kidolgozott SEPA fizetési módok egy adott összeg SEPA-övezeten belül „A” számláról „B” számlára történő továbbítására vonatkozó egyezményes szabályok. 32 ország több mint 300 vezető pénzforgalmi szakembere vett részt az EPC munkaprogramjának megvalósításában. Ennek köszönhetően a kidolgozott SEPA fizetési instrumentumok az összes kulcsfontosságú ügyféligénynek megfelelnek, és egyben megfelelő alapul szolgálnak az egyes bankok számára a további, egyedi ügyféligényekhez igazodó, testreszabott pénzforgalmi szolgáltatások kialakításához is. A SEPA átutalási rendszer és a SEPA beszedés bevezetésével az európai bankok a nemzetközi pénzforgalmi szolgáltatások terén az innováció élenjáróivá váltak azzal, hogy a világon elsőként vezetik be a tömeges euróátutalások terén az új nemzetközi adatformátumot, az ISO 20022 XML üzenetszabványt.

Félreértés

Válasz

„A SEPA projektet a bankszektor kezdeményezte”.

Az Egységes Euró Fizetési Övezet az Európai Unió döntéshozóinak eurófizetésekkel kapcsolatos integrációs kezdeményezése. Az euróbankjegyek és -érmék 2002. évi bevezetését követően a hatóságok – az EU tagállamok kormányai, az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank – az euró-pénzforgalmi piac harmonizálására fordították figyelmüket. A SEPA jövőkép makrogazdasági előnyök megteremtését, az euró megszilárdítását, az egységes belső piac megvalósítását és a technológiai innováció felgyorsítását célozza. Ezt az elképzelést irányozza elő a Lisszaboni Program is, melyet 2000-ben az összes EU tagállam elfogadott.

Az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank 2006 májusában kiadott közös nyilatkozatukban ismételten megerősítették: „Az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank osztja az Egységes Euró Fizetési Övezetre és az annak megvalósítását célzó folyamatra vonatkozó elképzeléseket. A két intézmény szorosan együttműködik egymással a megvalósítás terén, és arra biztatja az európai banki közösséget és a többi érintett érdekcsoportot, hogy legkésőbb 2010. végéig teremtsék meg a SEPA megvalósításához szükséges technikai feltételeket”.

²Az EPC honlapján (www.europeanpaymentscouncil.eu) található „Guidelines for the Appearance of Mandates” című dokumentum gyakorlati útmutatást ad a felhasználóbarát SEPA felhatalmazási űrlap formájára vonatkozóan.

Félreértés**„A SEPA kereslet vezérelte kezdeményezés”.****Válasz** • • •

A SEPA nem kereslet vezérelte folyamatok hatására indult el, és nem is azok alakítják. **Nem az ügyfelek részéről merült fel a jelenlegi eurófizetési módok megváltoztatásának igénye.** Az általános megítélés szerint a jelenlegi pénzforgalmi szolgáltatások olcsók, hatékonyak és biztonságosak.

A SEPA – ahogy fentebb is említettük – egy átfogó európai integrációs kezdeményezés. Az európai integrációs folyamatok ugyanakkor általában soha nem a széles körű támogatásnak köszönhetően valósulnak meg, s ez alól a SEPA sem kivétel. Ezért azonban sem a bankok, sem az ügyfelek nem hibáztathatók. A közös európai pénz sem úgy valósult meg, hogy alternatív fizetőeszközként euróbankjegyeket és -érméket kínáltak volna abban a reményben, hogy mindenki lelkesen lecseréli a nagy becsben tartott nemzeti valutákat.

Az európai bankszektor – az ezzel járó feladatok, fejlesztések terheinek ellenére – üdvözölte az Egységes Euró Fizetési Övezet megteremtésének tervét, és a szükséges technikai szabványok megvalósításának élére állt. Az EPC most azt várja a hatóságoktól, hogy a SEPA sikeres megvalósítása érdekében nyújtsanak támogatást egy méreteiben az euró bevezetéséhez hasonló kommunikációs kampányhoz, valamint dolgozzák ki azokat az ösztönző eszközöket, amelyek az ügyfelek új SEPA fizetésekre történő átállását hivatottak elősegíteni.³

Félreértés**„Az ügyfeleket nem vonják be a SEPA fizetési instrumentumok és szabványok kidolgozásába”****Válasz** • • •

Az EPC arra biztatja az ügyfeleket, hogy vegyenek aktívan részt a SEPA fizetési módok kialakításában. Az ügyfelek részt vehetnek a banki közösségek által nemzeti szinten létrehozott SEPA Pénzforgalmi Partner Fórumok munkájában; az egyes érdekcsoportokat képviselő európai szervezeteket pedig várják az EPC Pénzforgalmi Partner Fórumába. Az ügyfelek részt vehetnek az EPC által folytatott nyilvános konzultációkban, és kifejezhetik álláspontjukat a SEPA pénzforgalmi instrumentumok bevezetésével kapcsolatos változáskezelési folyamatokkal kapcsolatban is. Ily módon tehát a SEPA fizetési módok az egyes érdekcsoportokkal való szoros párbeszéd során kerülnek kialakításra.

A SEPA egyik legfontosabb jellemzője – a SEPA adatformátum – a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet, az ISO által kidolgozott nemzetközi szabványra épül. Az ISO szintén biztosítja minden érintett érdekcsoport számára a szabványalkotási folyamatban való részvételt. (Bővebb információ ezzel kapcsolatban a „Shortcut to the SEPA Data Format” („Röviden a SEPA adatformátumról”) című kiadványban az EPC honlapján (www.europeanpaymentscouncil.eu), a Magyar SEPA Egyesület honlapján (www.sepahungary.hu), valamint az ISO honlapján a www.iso20022.org címen olvasható).

³ Az EPC „Making SEPA a Reality” („A SEPA megvalósítása”) című dokumentumának 18. fejezete részletesebben is kitér a lehetséges ösztönző intézkedésekre. A dokumentum elérhető az EPC honlapján (www.europeanpaymentscouncil.eu).